

ERVAREN IN HERSTEL

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VAN DE KIEM VZW - JG. 23 NR. 4
DECEMBER, JANUARI, FEBRUARI 2017

BLIJDSCAP & VERDRIET

Het laatste kwartaal van dit jaar was er een met hoogtes en laagtes: blijdschap en verdriet. Verdriet om het plotse overlijden van Prof. Eric Broekaert en trots en blijdschap op de studiedag naar aanleiding van 40 jaar De Kiem.

Prof. Eric Broekaert was de oprichter en bezieler van De Kiem. Hij was de man die in 1975 hier in Vlaanderen het behandelmodel van de hiërarchisch gestructureerde Therapeutische Gemeenschap voor drugverslaafden introduceerde. Een behandelmodel dat in Amerika al zijn succes had bewezen. Met het oprichten van De Kiem lag hij ook aan de basis van de andere TG's in België en in Europa. Hij was ook de assistent Orthopedagogiek aan de Universiteit van Gent die mij motiveerde om me, tijdens mijn studies als orthopedagoog, te specialiseren in de behandeling van drugverslaafden.

Zonder Eric Broekaert was er geen De Kiem. Het is met trots, eerbied voor Eric en veel goesting dat ik zijn levenswerk wil voortzetten. Het verhaal van Bruno achteraan dit tijdschrift illustreert ongelooflijk goed waar De Kiem het verschil maakt. Een opname in De Kiem is meer dan een behandeling van een verslaving. Het is een levensschool die je helpt in een lang herstelproces.

Met de studiedag 'Ervaren in herstel' naar aanleiding van 40 jaar De Kiem hebben we gezorgd voor een prachtige en sterk gewaardeerde afsluiter van ons feestjaar. In dit tijdschrift lees je meer over deze inspirerende studiedag.

Ook in volgende edities zullen we sommige thema's verder aan bod laten komen. De sprekers op de studiedag hebben ons sterk gemotiveerd om met verschillende thema's inhoudelijk verder aan de slag te gaan binnen de werkingen van De Kiem.

Verder in dit tijdschrift blikken we ook nog even terug op het laatste decennium van 40 jaar De Kiem. In de periode 2006 tot 2016 verhuist de TG van De Kiem van Moortsele naar Gavere, starten we in Gent met een specifiek behandelmodel voor cocaïneverslaafden en openen we een Ambulant Centrum te Ronse met een antenne in Geraardsbergen. Het masterplan van De Kiem, ingediend bij het RIZIV, was om in gans Zuid-Oost-Vlaanderen een antennewerking te kunnen uitbouwen zodat een verslaafde in die regio overal vlot hulp zou kunnen vinden. Het bekomen budget was echter te klein voor meerdere antennenpunten. We hopen dat dit dossier terug bespreekbaar wordt nu we als centrum een Vlaamse bevoegdheid zijn geworden.

2016 zit er op. Ik wens jullie allemaal een mooie weg om in 2017 te bewandelen.

Dirk Vandeveld
Directeur

Overlijdensbericht Prof. Dr. Eric Broekaert

(10/10/1951 – 28/09/2016)

Op 28.09 is Prof. Dr. Eric Broekaert onverwacht overleden. Hij was de stichter en bezieler van De Kiem.

Het verhaal van De Kiem start in 1973 in de verslavingskliniek De Pelgrim. Eric Broekaert is er parttime aangeworven als orthopedagoog. Hij krijgt er de opdracht om een behandelmodel uit te werken voor de groep jonge druggebruikers waar ze in De Pelgrim moeilijk weg mee weten. Er wordt geëxperimenteerd met de principes van Maxwell Jones, met de cliënt centred methode en met een token economie system. Maar niets daarvan slaat echt aan. Uiteindelijk trekt Eric Broekaert in 1975 voor 6 maanden naar Amerika om er het Synanon model grondig te bestuderen. Hij liep er stage als bewoner in de Therapeutische Gemeenschap “Last Renaissance” in Washington en in “Odyssey House” in New York. Daarna trok hij verder naar California en bezocht er “Synanon” en de “Lancet Street Family”.

Terug in De Pelgrim startte hij de allereerste hiërarchisch gestructureerde

Therapeutische Gemeenschap in Vlaanderen op. Vanaf 1976 is er een eerste erkenning voor De Kiem geregeld en verhuizen de bewoners naar een eigen huis in Moortsele.

In 1980 doctoreert hij met een studie naar deze nieuwe behandelmethode: “De Drugvrije Therapeutische Gemeenschap, een orthopedagogische benadering van een nieuwe vorm van hulpverlening aan jonge toxicomanen”. Vanaf dan start zijn academische carrière volop.

Hij bouwt de vakgroep orthopedagogiek uit tot een vakgroep met onder andere heel wat aandacht voor de drugproblematiek. De Kiem en de vakgroep orthopedagogiek van de universiteit van Gent ontwikkelden een intense samenwerking. Talloze masterproeven en doctoraten hadden De Kiem en de ruimere drughulpverlening als onderwerp.

Hij richtte mee de Europese Federatie van Therapeutische Gemeenschappen op en was tot aan zijn overlijden voorzitter van de European Work Group on Drug

Oriented Research. Dat is een samenwerkingsverband tussen verschillende Europese universiteiten die onderzoek doen over de drugproblematiek en de behandeling van drugverslaafden.

Het is dan ook met veel dankbaarheid en respect dat wij afscheid nemen van deze voor ons zeer invloedrijke en belangrijke man.

Gewoon Hoogleraar Orthopedagogiek, Universiteit Gent.

Oprichter van de Therapeutische Gemeenschap De Kiem.

Voorzitter van de Raad van Bestuur van het OC Nieuwe Vaart.

Lid van de Raad van Bestuur van Villa Voortman.

Lid van de Algemene Vergadering van vzw De Kiem.

Erevoorzitter van de European Federation of Therapeutic Communities.

STUDIEDAG 40 JAAR DE KIEM

Ervaren in herstel

Op 18 oktober 2016 nodigde De Kiem alle collega's en partners in het werkveld uit voor een studiedag naar aanleiding van haar 40-jarig bestaan. Het programma met 5 plenaire sprekers in de voormiddag en een 20-tal sprekers in de namiddagworkshops lokte zo'n 280 aanwezigen.

Centraal thema van de studiedag was 'Ervaren in herstel'. Zowel het thema herstelgerichte zorg als het belang van het betrekken van ervaringsdeskundigen komt prominent naar voor in alle beleidsreflecties rond verslaafdenzorg die gezien de regionalisering nu aan de orde zijn. Met David Best en Alie Weerman kozen we voor twee prominente buitenlandse sprekers om een verruimende kijk op deze thema's te werpen. Hun uiteenzettingen werden in de voormiddag afgewisseld door enkele video-getuigenissen van onze bewoners over wat zij binnen hun herstelproces belangrijk vinden. We hielden er ook aan dat alle bewoners van De Kiem konden aanwezig zijn op de studiedag en dat ook ex-bewoners werden uitgenodigd.

Na de nodige inleidingen startte Wouter Vanderplasschen het inhoudelijke luik met een actuele situatieschets betreffende 'herstelgerichte werken'. De beleidsnota van Minister Vandeurzen (2015) sluit aan bij de definitie van Vanderstel (2013) en omschrijft herstel van verslavingsgedrag als "een individueel proces van positieve verandering op vlak van gezondheid, dagelijks functioneren, maatschappelijk participatie en persoonlijke ontwikkeling". Men spreekt aldus van klinisch, functioneel, maatschappelijk en persoonlijk herstel. Vanderplasschen spreekt liever van een 'van persoon tot persoon verschillend' proces van verandering

op het vlak van 'middenmisbruik en welbevinden' (herstel hoeft niet noodzakelijk abstinentie te betekenen)... dat bijdraagt tot 'een betekenisvol en voldoening gevend leven'. De vrijwilligheid en de persoonlijke keuze en betekenisverlening als motor voor verandering worden hierbij benadrukt. Het herstelconcept is niet nieuw en is zeker binnen de verslavingszorg steeds inherent aanwezig geweest. De TG-behandeling staat echter onder druk gezien de kostprijs van een langdurige behandeling. Anderzijds worden ook de beperkingen van een harmreductionbenadering duidelijk, aangezien men er niet in slaagt de mortaliteits- en criminaliteitscijfers aanzienlijk te doen dalen. Vanderplasschen pleit daarom voor een integratieve en holistische benadering, met aandacht voor de sterktes en beperkingen van zowel abstinentiegerichte als harm reduction gerichte benaderingswijzen. Hij spreekt van een herstel-ondersteunende verslavingszorg als een continuüm van interventies op diverse leefgebieden en in samenwerking met andere sectoren,

gericht op sterktes en op kwaliteit van leven en gemeenschapsgericht (op het sociaal netwerk en de buurt), ... waarbij de hulpverleningsrelatie centraal dient te staan en de kennis van 'recovery champions' beter dient benut te worden. Investeren in herstel vraagt tijd, geld en persoonlijk contact eerder dan kortdurende, afstandelijke en geprotocoliseerde interventies.

David Best van de Monash University in Melbourne en de Sheffield Hallam University in Sheffield benadrukt in zijn uiteenzetting nog meer dat herstel een intrinsiek sociaal proces is dat zich tussen personen afspeelt. Hij citeert onder meer Johann Hari die stelt dat het tegenovergestelde van verslaving niet geheelonthouding is, maar menselijke verbondenheid. In een onderzoek in Birmingham en Glasgow toont Best aan dat de tijd die men spendeert met andere personen in herstel en de tijd die men met zinvolle activiteiten bezig is, de twee belangrijkste voorspellers zijn voor blijvend herstel en welbevinden. Wie herstelt van een verslaving scoort

Wouter Vanderplasschen

Het herstelconcept is niet nieuw en is zeker binnen de verslavingszorg steeds inherent aanwezig geweest.

Herstel is een intrinsiek sociaal proces dat zich tussen personen afspeelt.

David Best

op het vlak van kwaliteit van leven 'better than well': beter dan de gewone bevolking of zelfs dan professionelen in de verslavingszorg. Het belang van ondersteuning door een veranderd sociaal netwerk mag daarbij niet onderschat worden. Best pleit voor het doorbreken van de sociale barrières. Onderzoek toont immers aan dat er weinig openheid is vanuit de samenleving voor wie hersteld is van zijn verslaving. Het is nochtans goed om tot een groep te kunnen behoren, aangezien dit een gevoel geeft van identiteit, ondersteuning en toegang tot andere hulpbronnen biedt en het helpt om (opnieuw) zin te geven aan het leven. Best spreekt van een 'social identity transition': doorheen het herstelproces van verslaving verandert men van een niet-sociale groep (van actieve druggebruikers) naar een pro-sociale (recovery)groep. Een onderzoek bij 800 personen in herstelgroepen in het Verenigd Koninkrijk toont aan dat door het herstel het huiselijk geweld daalt van 39,4 % naar 7 %, dat de tewerkstellingsgraad stijgt van 40,3% naar 74 % en dat het percentage arrestaties daalt van 60% naar 2,9 %. Bijna 80% van wie in 'long-term recovery' is engageert zich op vrijwillige basis in de samenleving. Kortom, onze samenleving wordt er beter van.

Na de pauze bracht Alie Weerman, ervaringsdeskundige, lector en onderzoeker aan de hogeschool Windesheim te Zwolle een uiteenzetting over ervaringsdeskundigheid. Zij omschrijft ervaringsdeskundigheid als een complementaire bron van existentiële kennis, naast de wetenschappelijke kennis en

de technisch-professionele kennis. De 'eigen ervaringen' met beperkingen en herstel, kunnen na analyse en reflectie en aangevuld met ervaringen van anderen en andere bronnen leiden tot 'ervaringskennis'. Deze kennis leidt na het aanleren van vaardigheden voor professionele inzet tot 'ervaringsdeskundigheid'. Dit houdt in dat je goed kan omgaan met je eigen verhaal en het passend kan inzetten. Weerman stelt dat veel (aankomende) hulpverleners ook ervaringskennis hebben (zo'n 30% ervaart zelf psychiatrische problemen of verslaving, zo'n 60% ervaart dit in zijn naaste familiekring), maar deze vanuit schaamte en stigma verzwijgen. Deze schaamte reflecteert het publiek stigma dat je als student of hulpverlener nu eenmaal geen verslavings- of psychiatrische problemen mag hebben. Ervaringsdeskundigen kunnen een belangrijke bijdrage leveren als rolmodel en baken van hoop; zij kunnen beter aansluiten bij de beleving van de cliënt en de schaamte

Alie Weerman

doorbreken, zij begrijpen beter het liegen en belazeren, de triggers en trek... Weerman spreekt van ervaringsdeskundigheid als 'getransformeerd stigma' en beschrijft de ervaringsdeskundige als volgt: iemand die een eigen pad heeft gevonden en ook de kennis van de professional gebruikt. Iemand die het stigma als geuzenteken en bron van kennis beschouwt; iemand die oog heeft voor mensen die uitgesloten zijn en zich schamen en die uitnodigend is en goede tips geeft; iemand die niet trots en niet beschaamd is, maar betrokken en solidair.

Verder in dit tijdschrift gaan we dieper in op enkele van de namiddag-workshops (andere thema's komen wellicht later nog aan bod). In de namiddag-workshops werd er in het bijzonder een stem gegeven aan professionele ervaringsdeskundigen die in ieder panel waren vertegenwoordigd. Lieve De Meyer (van verteltheater ARTO) sloot de dag af met een causerie in woord en zang. Een luchtige en persoonlijke manier om alle input over het centrale thema herstel te laten bezinken. Daarna volgde nog een slotwoord van onze directeur en een alcoholvrije receptie die traditiegetrouw door onze bewoners werd verzorgd. Wij klonken alvast op onze verjaardag en zagen vele tevreden deelnemers huiswaarts keren.

Dirk Calle
Beleidsmedewerker

Wie een en ander nog eens wil nalezen, kan op onze website terecht voor alle presentaties die plenair en in de verschillende workshops werden naar voor gebracht.

Ervaringsdeskundigheid is een complementaire bron van existentiële kennis.

VERSLAG WORKSHOP 1

Recovery as an issue of social justice and social inclusion

“The opposite of addiction is not sobriety, it is human connection”.

Algemeen komt in het verhaal van David Best het belang van betekenisvolle menselijke contexten die hoop kunnen genereren in het herstelproces naar voor. Met betrekking tot de noodzakelijke componenten verwijst hij naar CHIME (connectedness, hope, identity, meaning, empowerment).

Herstel wordt omschreven als proces en niet als doel op zich, niet als resultaat. Het heeft niets te maken met een terugkeer naar een beginpunt van voor het gebruik maar alles met een transitie naar iets nieuws. Bij herstel gaat het niet om een gedragsdefinitie zoals wel het geval is bij het gebruik van de term abstinentie. Herstel wordt gezien als het proces naar een nieuwe identiteit. Dit proces speelt zich af tussen mensen en is dus geen persoonlijk traject dat zich enkel afspeelt binnen in de persoon. Meer nog, niemand doet/kan het alleen. Hoe meer mensen geëngageerd zijn in en met anderen, hoe beter ze het doen.

Los van de persoonlijke dimensie, legt hij dus de nadruk op de sociale dimensie als belangrijkste component in het herstelproces. Hij refereert daarbij niet alleen naar de verbinding met bepaalde sociale groepen maar ook met de maatschappij als groter geheel. Hoe groter iemands sociale connectie met “pro-sociale” groepen, hoe positiever het effect op het recoveryproces. Het contact met nieuwe groepen levert immers info op over bestaande resources die voordien niet bekend waren. Zo worden er bruggen gemaakt (bridging capital). De connectie met andere groepen boort andere mogelijkheden en competenties aan.

Het is eveneens van belang dat de sociale groep van mensen niet verkleint maar transitioneert van gebruikers naar niet-gebruikers. De grootte van het sociaal netwerk en de verhouding van het aantal gebruikers versus non-gebruikers zijn belangrijke indicatoren.

Op het niveau van de grotere maatschappelijke context heeft hij het over het belang van een “sociaal contract” dat zich onder andere vertaalt in het beschikbaar stellen van basiszorg (woonst, school, hulp, humanitaire rechten) als voorwaarde voor recovery.

Eveneens de moeite om te onthouden vind ik het belang van het “helpers-principe” of de vaststelling dat zij die iets doen voor anderen en anderen helpen een betere prognose hebben dan zij die het niet doen. Het kunnen geven naast het ontvangen. Ook het belang van peers en het belang van actie (hoe meer je doet, hoe beter je het doet - “get off your arse”) werden aangehaald als noemenswaardige componenten.

Wat mij vnl. opvalt is hoe dicht zijn gedachtengoed aansluit bij o.a. het systemische denken waar probleemgedrag nooit gezien wordt als iets persoonlijk maar iets dat ontstaat tussen mensen i.p.v. in mensen en vorm krijgt in de wisselwerking tussen een individu en alle systemen/contexten waartoe hij behoort. Identiteit als sociaal construct dus. Bovendien stapt men weg van de probleemgerichte benadering en ligt de focus in het op zoek gaan naar verbinding en commitment in menselijk relaties en de mogelijkheden en oplossingen die daarin ontstaan. Jammer genoeg is het ook nog steeds zo dat bestaande sociale perspectieven rond en over druggebruikers een optimale sociale integratie in de weg staan.

*Cassandra Debaere
Ambulant begeleider*

“Nu komt alles terug goed?”

Ik voel me goed
Ik ben zo content

Zo content dat ik ben met mijn job, nog niet vast, maar toch.

Een gewone job, maar het doet deugd.

Ik verdien, niet gigantisch, maar OK.

En een lief en een huis,
nog niet van ons, maar dat komt.

Ik zie mijn ma weer,
mijn pa,
nu en dan.

Wie had dat 5 jaar geleden gedacht?

Ge ziet dat alles toch goed kan komen!

Op het einde komt alles goed,

En als het nog niet goed is, is het nog niet het einde.

...

Mijn lief wil dat ik solliciteer voor een vaste job die vrij komt op mijn werk, dan verdien ik meer en krijgen we een lening om een huis te kopen.

Ik doe dat liever niet. Dan heb ik een papier ‘Goed Gedrag en Zeden’ nodig en dat is niet zo simpel.

...

Ik heb het gedaan, mijn briefke aangevraagd,
toen kwamen er nog wat lijken uit de kast vallen.

Niet letterlijk gelukkig, maar wel heel onverwachte kosten.

...

Toen wist iedereen op het werk het,
De job heb ik niet gekregen, erger nog,
ik heb ontslag genomen.

Ik kon dat niet aan, niet nog een keer, al dat gestaar,
al dat gekonkelfoes,

al dat gedoe achter mijn rug, al die verstomming
als ik eraan kwam.

Al die jaren knokken voor niets? Ik weet het niet.

To make a long story short : job weg, lief weg,
die kon dat niet aan, weer herbeginnen.

Het is maar een briefje, zou je denken,
maar ik zit er wel mee, allé ... zonder.

Stopt het dan nooit; does it never stop?

...

Dit verhaal is niet mijn verhaal,

het is mij toevertrouwd,

in alle eerlijkheid,

in alle kwetsbaarheid,

om er iets mee te doen,

zodat het toch nog zin zou hebben.

een fragment uit

“Nu komt alles terug goed”,

een causerie van Lieve De Meyer van verteltheater ARTO

n.a.v. de studiedag 40 jaar De Kiem

DOES IT NEVER STOP

*Does it ever stop?;
does it stop?;
never does it stop.
It stops never and ever,
it never ever stops.*

*Today,
I want it to be over,
never to have started.
But I feel it never stops,
never ever stop.*

*It will stop,
when it stops in your head,
when it stops in your hart.
Als jij het gelooft,
then it will stop.*

EEN FANTASTISCHE KAMPERVARING!

Het is alweer een tijdje geleden, maar van 12 tot 19 augustus trokken onze bewoners op kamp naar 'd'Ardennen'. Twee van hen brengen in het kort verslag uit.

Vol goeie moed de trein naar Malmedy, de bus gemist, dus dan maar stappen. Na een tijdje opgepikt met De Kiemauto's, bereiken we onze bestemming: Xhoffraix. Eenmaal ter plaatse, snel aan tafel voor een lekkere spaghetti en daarna hout sprokkelen. Als afsluiter kampvuur en een magisch stenenspel; het belooft een prachtige week te worden! Op de eerste kampdag staat het hoogteparcours in Coo op het programma. Met hulp en aanmoediging lukt het iedereen z'n hoogtevrees te overwinnen. Daarna een frisse duik in het stuwdammeer en terug thuis een barbecue; samen zingen rond het kampvuur en vroeg onder de wol.

Dag twee is het immers vroeg opstaan voor de dropping. Sammy, Koen en Kim ontpoppen zich tot kaartlezers buiten categorie en loodsen beide groepen terug naar de kampplaats, zo'n 18 kilometer verder. Een fantastische ervaring voor iedereen!

Dag drie is het peergroep-dag: eerst naar het plaatselijke openluchtzwembad en daarna te voet naar Malmédy. Bij een ijsje nemen we de tijd om te horen hoe het echt met iedereen gaat. Een deugddoende dag en de batterijen zijn weer opgeladen.

Dag vier: kajakken op de Amblève! Sammy & Thomas helpen een gestrande familie terug op weg; top! Sommigen gaan kopje onder maar uiteindelijk bereiken we allemaal de finish. Terug thuis een lekkere barbecue en erna nog een nachtdropping! Een hilarische tocht en na goed 5 uur stappen arriveren we terug op de kampplaats, moe maar voldaan.

Dag vijf: langer uitslapen en tegen de middag brunchen; daarna chillen aan een nabijgelegen meertje. Sommigen kaarten, anderen gaan het water in, nog anderen doen een powernap in de zon. Eens terug helpt iedereen voor de barbecue en bij het kampvuur vallen er alweer heel wat anekdotes te vertellen.

De laatste dag: spelletjesdag. We spelen met z'n allen spelletjes uit onze kindertijd: 'Schipper mag ik overvaren', 'Tussen 2 vuren' en '1-2-3 piano'. In de namiddag volgt nog een vlaggenspel in het bos. Op het laatste kampvuur vormt het magische stenenspel een fantastische afsluiter van onze Ardennen-week. Er wordt nog heel lang nagepraat voor iedereen z'n bedje vindt...

Dank je wel voor deze fantastische ervaring. We zullen ze nog lang koesteren.

Wesley en Frank, TG-bewoners

40 JAAR IN BEELD

De Kiem bestaat dit jaar 40 jaar. In dit laatste nummer van ons feestjaar brengen we een fotoverslag van de laatste 10 jaar van onze werking: de periode 2006-2016.

Na de verhuis van de leefgemeenschap van Moortsele naar Gavere (in 2006), wordt de nieuwbouw in 2007 feestelijk geopend. 2007 is ook het jaar waarop er eindelijk een definitieve erkenning en conventie komt voor de Tipi (de ouder en kind-unit). In 2008 wordt gestart met een specifieke ambulante behandeling voor cocaïneverslaafden en worden ouders van allochtone drugverslaafden aan huis geïnformeerd en ondersteund (in het Tuppercare-project). In 2009 opent De Kiem een tweede Ambulant Centrum te Ronse, met een antenne in Geraardsbergen. De samenwerking met justitie wordt opgevoerd via Proefzorg en de Drugbehandelingskamer. Het 35-jarig bestaan van De Kiem wordt in 2011 en 2012 gevierd met een studiedag

en een nieuwe theaterproductie: 'Nu of nooit'. De laatste jaren worden er heel wat initiatieven genomen om de kwaliteit van het zorgaanbod te optimaliseren: er komt meer ondersteuning voor personen met een verstandelijke beperking en De Kiem neemt het voortouw om een elektronisch cliëntendossier uit te bouwen dat nu ook in enkele andere centra wordt gebruikt. De preventiewerking wordt uitgebreid door de opstart van drugpreventiediensten in de regio Wetteren-Laarne-Wichelen (in 2013) en in Assenede-Evergem (in 2015). 40 jaar De Kiem wordt dit jaar extra in de verf gezet door de organisatie van de BFTC-studiedag en – sportdag, een opendeurweekend en een studiedag in Het Pand te Gent.

Werkbezoek Prins Filip (2010)

Opening nieuwbouw te Gavere (2007)

Kiem-theater: 't zal nooit meer zo zijn' (2007)

Kunst voor De Kiem (2008)

Opendeurweekend (2008)

BFTC-sportdag (2009)

EFTC-congresleden op bezoek (2009)

Op kamp (2011)

Kiem-theater: 'Nu of nooit!' (2011)

Teambuildingsdag (2011)

Graduatiefeest (2011)

*Studiedag 35 jaar De Kiem –
'Uitdagingen voor de toekomst' (2012)*

Intensive course met George Deleon (2012)

Bouw nieuw halfweghuis (2014)

BFTC-studiedag (2015)

BFTC-sportdag (2016)

ONZE ZOON IS TERUG THUIS!

*Op een avond kreeg ik bezoek van mijn kinderen.
Ma, pa, we komen iets vertellen...*

Uw zoon, onze broer is verslaafd en wil afkicken en in therapie gaan. We wisten wel dat hij problemen had, maar wisten niet hoe erg het was. Hij had de hulp en steun van zijn familie nodig, zo veel was duidelijk. Anders zou het hem niet lukken.

We waren blij en droevig tegelijk. Blij dat hij hulp vroeg en droevig omdat het zo ver was gekomen. Na wat uitleg over wat hem te wachten stond en wat er van ons werd verwacht werd, kon de lange weg naar herstel met vallen en opstaan beginnen.

Na op verschillende plaatsen in behandeling te zijn geweest kwam onze zoon na ongeveer een jaar in De Kiem terecht. We hebben er samen met hem alle fases van het programma doorlopen en we namen actief deel aan de vele familiegesprekken, de groeps gesprekken en de meedraaidag. Daarna ging hij over naar het halfweghuis waar hij in zijn re-integratie werd begeleid. De graduatie vormde voor hem en voor ons het hoogtepunt.

Onze zoon is terug thuis! Hij heeft terug contact met zijn familie en vrienden en hij heeft opnieuw werk. Nu is het aan hem om zijn leven verder uit te bouwen.

Wij zijn alle mensen en medebewoners van De Kiem enorm dankbaar voor wat zij voor onze zoon gedaan en betekend hebben.

Ieder ouder wil het beste voor zijn kind, maar het beste kan je niet kopen, dat komt van binnenuit.

Een dankbare mama.

ZIJWIELTJES...

De Kiem is eigenlijk een beetje zoals de zijwieltjes van een fiets. Ze helpen je als je even uit balans bent maar trappen moet je zelf doen. En dat trappen gaat over veel. Over vallen, donderen en opstaan, over telkens weer instorten en oneindig veel struikelen. Het gaat meer nog over hoop, over de mogelijkheid tot veranderen. Over jezelf graag zien. Over beseffen dat er achter elke donkere wolk een zon schittert. Ik wil het graag vertellen, omdat het de moeite is.

Ik ben op iets latere leeftijd drugs beginnen te gebruiken. Ik denk dat ik het moe was om voortdurend tegen alle limieten waaruit mijn leven bestond aan te botsen. Ik was het beu om elke dag opnieuw geconfronteerd te worden met een laag zelfbeeld, beu om constant te moeten omgaan met mijn ontelbare angsten, zwaktes en beperkingen. Hoe moest ik nu in godsnaam gaan vertellen dat ik eigenlijk niet de persoon was die ik uitstraalde, dat ik eigenlijk maar een schim was van de persoon die ik liet uitschijnen. Ik vond met mijn drug de remedie tegen al mijn demonen. Een vlucht van alles dat mij kwelde. De roes die ik ervoer bracht me naar plekken waar ik me nooit meer zo zwaar hoefde te voelen. Daar was ik iemand van betekenis en steeg ik boven alles en iedereen uit. Het was mijn veilige cocon. Ik was er zelfverzekerd en zorgeloos. Maar dat kunstmatig surrealistisch gevoel moest steeds meer en meer versterkt worden. Aan alle luxe van irreële waarde geraak je overigens gewend, niet? Het heeft in de loop der jaren geleid tot comateus gebruik. Binnen een periode van enkele maanden was ik verslaafd, dat wist ik; maar ik zou stoppen als dat nodig was, dat wist ik wel zeker. Bovendien hoefde ik helemaal geen hulp. Daarvoor was ik zelf sterk genoeg, zoals ik altijd dacht te moeten zijn. Nu denk ik dat mensen die altijd maar sterk willen zijn nog het meest hulp nodig hebben.

Ik heb acht jaar lang gebruikt en deel die periode op in twee gelijke delen. De eerste vier jaar heb ik mijn verslaving ontwikkeld in isolement. Ik verloor daarbij alle voeling en de zin van het leven. Ik verloor de grip op mezelf en mijn houvast binnen de maatschappij. Ik weet nog steeds niet hoe ik erin slaagde om zo lang mijn gebruik te

verbergen. Gebruikers worden meester manipulators. Ik heb toen werkelijk alles verwaarloosd wat mij dierbaar was. Ik heb vriendschappen geconsumeerd, vertrouwen geschonden, gelogen en bedrogen en mijn kinderen letterlijk in de kou laten staan. Heel af en toe schrik ik daar 's nachts nog wakker van. De dag waarop mijn gebruik aan het licht kwam is de eerste van de volgende vier jaar durende periode. Opluchting! Eindelijk was mijn verslaving geweten en kon ik hulp krijgen. Er viel zoveel druk van mijn schouders, de lijdensweg zou ophouden, de helpende handen waren binnen bereik. Ik hoopte nog wat te kunnen redden van de verwoesting die ik had aangericht. Het bedrijf, mijn gezin, de geveinsde vriendschappen... Maar niets was minder waar. Tussen zeggen en beloven dat je gaat stoppen met gebruiken en het dan ook werkelijk willen, schuilt een noodzakelijk diepgaand veranderingsproces. Wie zijn probleem niet erkent en voor zichzelf geen beter leven wenst blijft eindeloos botsen. Dus ging het opnieuw steil bergaf. Van vrijwillige opnames in Zwitserland tot gedwongen collocatie in diverse PAAZ afdelingen. Van vluchten van de ontwenningskliniek tot nieuwe opnames in de depressiekliniek. Ik heb meer dan 720 overnachtingen in diverse ontwenningscentra doorgebracht. Ik heeft me helemaal niets bijgebracht. Ik vond nooit de zin van het leven terug, vond geen enkele goeie reden om echt met gebruik te stoppen. Ik wilde steeds terug naar mijn 'veilige' plek.

En net zoals het de meeste gebruikers betaamt ben ik pas echt tot inzicht gekomen na het zoveelste schrijnend incident als gevolg van mijn verslaving. De spreekwoordelijke druppel. Een overdosis van een mix aan verdovende

middelen heeft ertoe geleid dat ik op één voormiddag vier verkeersongvallen heb veroorzaakt, één voor één met vluchtmisdrijf. Het is pas toen ik na drie dagen uit een coma ontwaakte, dat ik de impact daarvan doorhad bij het lezen van de ravage die ik had aangebracht. Voer voor de meest sensationele kranten. Daar en dan heb ik beseft dat het tijd was voor iets anders, toch minstens voor een andere aanpak.

Ik heb voorrecht gekend. Op mijn achtentwintigste was ik zaakvoerder van een bedrijf waar ik zesentwintig mensen te werk stelde. Ik was negen jaar gehuwd, daar zijn twee prachtige zonen uit voortgevloeid. Mijn kinderen zijn samen met mijn naaste familie het meest waardevolle dat ik overhoud uit een eerder bestaan. Dat, samen met een enkele overgebleven vriendschap, is wat er rest van wat ik beschouw als mijn vorig leven. Het huis dat ik bouwde, de vele pk's waarmee ik over de weg scheurde en de ooit uitpuilende kleerkast vormen op vandaag geen gemis meer. Alle tastbare zaken die ik bezat deden slechts dienst als houvast, als een fluweelzacht gordijn waarachter ik al mijn kwetsbaarheden, zwaktes en ontelbare angsten kon verbergen. Het waren de ingrediënten van een vals paspoort met daarop een onbestemde identiteit.

Bij mijn opname in De Kiem kon ik onmogelijk inschatten hoe betekenisvol de therapeutische gemeenschap zou worden. Een van de eerste en moeilijkste aspecten was de confrontatie met mezelf. Ik moest leren om mezelf te aanvaarden zoals ik ben en mezelf liefst nog een beetje OK vinden. Ik weet nog steeds niet wat er moeilijker is: aan mezelf toegeven dat ook ik zwaktes en beperkingen heb of het toegeven daarvan aan mijn omgeving. Niemand loopt graag naakt over straat, toch? Ik heb gedurfd om lang en veel in de spiegel te kijken die mij werd voorgehouden. Ik heb me laten bijsturen op een zeer bochtig circuit. Het heeft geleid tot mijn fundamentele verandering.

Wat ik in De Kiem geleerd heb is van onschatbare waarde. Ik heb geleerd

om op mezelf te bestaan; om mezelf graag te zien. Ik heb geleerd om mezelf en de dingen die ik vandaag heb voldoende de moeite te vinden. Ik heb leren glimlachen bij het zien van de zon die opkomt. Ik aanvaard dat niet elke dag zorgeloos hoeft te zijn. Dat leven in de realiteit soms onmiskenbaar hard is, maar dat ik tenminste leef nu. Ik heb vooral geleerd om voor mezelf te zorgen; om te detecteren wat er in me omgaat en daar naar te luisteren. Ik heb geleerd om te spreken. Ik heb geleerd om mezelf de erkenning te geven die ik verdien als ik verdrietig of angstig ben. Ik heb vooral geleerd om te luisteren naar wat ik voel en daar dan op de gepaste manier mee om te gaan. Ik geef mezelf dat recht. Want stoppen met gebruiken is niet hetzelfde leven leiden als vroeger op een cleane manier, het is een nieuw en ander leven leiden, met andere inzichten, andere waarden en andere normen. Zo'n fundamentele verandering vraagt tijd, doorzetting, ontzag en toewijding. Het is logisch dat een boom die jarenlang schuin is gegroeid gedurende lang tijd moet geleid worden vooraleer hij weer recht groeit.

Vandaag ben ik twee jaar clean. Ik heb mijn littekens naar waarde leren schatten, ze herinneren me eraan dat ik pijn heb gehad, maar ook dat ik in staat ben om te genezen. Ze hebben van mij gemaakt wie ik op vandaag ben. Dat heeft vooral voordelen. Ik ben woonachtig op een boogschuit van het halfweghuis. Soms spring ik daar eens binnen, niet zo vaak. Maar soms is het gewoon voldoende te weten dat ik daar altijd welkom ben. Ik woon er samen met mijn vriendin om wie ik erg veel geef en van wie ik oprecht hou. Omdat ik heb leren houden van het leven op zich en omdat liefde daar het grootste deel van uitmaakt.

Leef hard. Leef hier en nu. Jullie weten vast hoe dat moet!

Bruno

ERVAREN IN HERSTEL

De Kiem biedt hulp aan personen die problemen ervaren door het gebruik van drugs en aan mensen uit hun omgeving.

Het **residentiële luik** van het programma te Gavere omvat een onthaalafdeling, een therapeutische gemeenschap (T.G.), een woonhuis voor moeders / vaders met kinderen en verschillende halfweghuizen.

Het **ambulante luik** omvat ambulante centra te Gent en te Ronse/ Geraardsbergen, een gevangeniswerking, een regionale preventiedienst en oudergroepen.

Colofon

Redactie

Dirk Calle, Jo Thienpont,
Dirk Vandevelde

Eindredactie en Directie

Dirk Vandevelde

Fotografie

Dirk Calle, Chris Lemaitre

Vormgeving

dotplus

Abonnement

Abonnementen kosten 12,5 euro voor vier nummers, te storten op rekening-nummer BIC GEBABEBB / IBAN BE 270012 1652 3173 van v.z.w. De Kiem, 9890 Gavere.

Voor giften vanaf 40,00 euro kan u een attest voor fiscale vrijstelling bekomen.

Adressen

Contactadres voor opname of begeleiding

(elke werkdag te bereiken van 8u30 tot 17u00)

Ambulant Centrum Gent

Kortrijksesteenweg 185, 9000 Gent
Tel. 09/245.38.98
Fax 09/245.41.71
ambulant.gent@dekiem.be

Ambulant Centrum Ronse

Oswald Ponettestraat 31
9600 Ronse
Tel. 055/21.87.00
ambulant.ronse@dekiem.be

Antenne Geraardsbergen

Abdijstraat 2, 9500 Geraardsbergen
Tel. 055/21.87.00
ambulant.geraardsbergen@dekiem.be

Contactadres voor Administratie – Directie

(sociale dienst, familiebegeleiding, stages)

Vluchtenboerstraat 7A

9890 Gavere
Tel. 09/389.66.66
Fax 09/384.83.07
admin@dekiem.be

Inhoud

- 2 Voorwoord
- 3 In memoriam
- 4 Studiedag
- 7 Verslag Workshop 1
- 8 Causerie
- 9 Kampverslag
- 10 40 jaar in beeld
- 13 Familie aan het woord
- 14 Bewoner aan het woord